

PREZYDENT MIASTA
DĄBROWA GÓRNICZA

WPS-I.8030.3.3.2024.AG2

Dąbrowa Górnicza, 06.03.2024 r.

*Ken. Odry Zolner
i Pousoy Sw
Seje 20.03.2024*
Pani Agnieszka Pasternak
Przewodnicząca Rady Miejskiej
w Dąbrowie Górniczej

Szanowna Pani Przewodnicząca,

W związku z art. 4¹ ust. 2b ustawy 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w załączeniu przekazuję „Raport z realizacji w 2023 roku Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Mieście Dąbrowa Górnicza na lata 2023-2026”.

2 POWIĄZANIA

Prezydent Miasta
Marcin Bazylak

**Raport z realizacji w 2023 roku
Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
w Mieście Dąbrowa Górnicza
na lata 2023-2026**

Celem działań podjętych w 2023 roku w ramach *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Mieście Dąbrowa Górnicza na lata 2023-2026* było ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z używania środków psychoaktywnych, w tym alkoholu, środków odurzających, nowych substancji psychoaktywnych oraz z innych uzależnień, w tym behawioralnych. Realizacja działań w ramach Programu finansowana była z dochodów gminy z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, a także z wpływów z części opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym.

Adresatami działań w ramach Programu byli mieszkańcy Dąbrowy Górniczej, a w szczególności:

- a) osoby i rodziny z problemem uzależnień, osoby współuzależnione,
- b) dzieci i młodzież, w tym między innymi z grup podwyższonego ryzyka, ze środowisk zagrożonych z powodu dysfunkcji lub sytuacji społeczno-psychologicznej, a także ich rodzice,
- c) osoby dorosłe z grup ryzyka (np. mające doświadczenie wykonywania czynności zawodowych pod wpływem alkoholu oraz uczestnicy ruchu drogowego – zwłaszcza mając doświadczenie prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu),
- d) osoby doświadczające przemocy oraz osoby stosujące przemoc w rodzinie,
- e) osoby zajmujące się zapobieganiem występowania problemów uzależnień i pomocą osobom i rodzinom z problemem uzależnień oraz z problemem przemocy w rodzinie,
- f) podmioty publiczne, społeczne i prywatne działające w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- g) środowiska abstynenckie.

Podejmowane w ramach Programu działania objęły niemal 2800 dzieci i prawie 1950 osób dorosłych. W ich ramach ogłoszono 6 konkursów z zakresu zdrowia publicznego oraz 3 w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w wyniku których 8 organizacji pozarządowych zrealizowało 15 projektów profilaktycznych i terapeutycznych. Dodatkowo 5 organizacji otrzymało 7 tzw. „małych grantów” na realizację zadań profilaktycznych i edukacyjnych. Ponadto 16 programów i projektów zrealizował Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Programy profilaktyczne i edukacyjne prowadzone były też w 16 dąbrowskich przedszkolach i 19 szkołach. 363 osoby skorzystały ze wsparcia udzielanego w Punkcie konsultacyjnym ds. uzależnień oraz uzyskało porady prawne z zakresu problemów wynikających z uzależnień, a Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadziła 507 rozmów z osobami uzależnionymi lub członkami ich rodzin.

Działania realizowane w ramach Programu obejmowały:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych.

- a) W ramach ogłoszonego przez Prezydenta Miasta konkursu na realizację zadania z zakresu zdrowia publicznego pn. „Organizowanie i prowadzenie działań na rzecz wspierania zdrowego i trzeźwego stylu życia osób ze środowisk abstynenckich oraz członków ich rodzin” Dąbrowskie Stowarzyszenie Abstynentów „Klub Blok” zrealizowało „Program zapobiegania nawrotom picia u osób uzależnionych od alkoholu”, którego celem było doprowadzenie u pacjentów zmiany z zachowań o charakterze nałogowym w kierunku zaprzestania picia. Oddziaływania te miały się również przyczyniać do tego, aby osoby uzależnione oraz ich bliscy mogli znów cieszyć się z normalnego funkcjonowania w społeczeństwie poprzez przywrócenie im właściwej funkcji bytowej i wychowawczej. Realizowany program obejmował 120 godzin terapii, uczestniczyło w nim 35 osób.
- b) W ramach ogłoszonego przez Prezydenta Miasta konkursu na realizację zadania z zakresu zdrowia publicznego pn. „Organizowanie i prowadzenie działań na rzecz wspierania zdrowienia z uzależnienia osób leczących się w poradniach terapii uzależnień lub po odbyciu podstawowego programu leczenia uzależnienia” Fundacja na Rzecz Edukacji, Profilaktyki i Psychoterapii „Droga” przeprowadziła projekt „Mierz Wysoko III! - Warsztaty wspierające zdrowienie”, którego głównym celem było wspieranie zdrowienia osób uzależnionych oraz ich bliskich poprzez działania zwiększające szanse na efektywne pełnienie ról społecznych i usprawniające ponowną adaptację. Oprócz zajęć psychoedukacyjnych odbyły się również wyjazdy terapeutyczne, w których uczestnicy zapoznali się z tematyką funkcjonowania w relacjach interpersonalnych, możliwych trudnościach związanych z obciążeniem rodzinnym bądź osobistym i sposobami skutecznego radzenia sobie z nimi. W programie wzięło udział 185 osób.
- c) W ramach ogłoszonego przez Prezydenta Miasta konkursu na realizację zadania z zakresu zdrowia publicznego Stowarzyszenie Teen Challenge Chrześcijańska Misja Społeczna zrealizowało program pn. „Organizowanie i prowadzenie działań na rzecz wspierania i motywowania do podjęcia leczenia dorosłych osób uzależnionych od alkoholu, środków odurzających, nowych substancji psychoaktywnych oraz od innych uzależnień, w tym behawioralnych, a także wsparcia członków ich rodzin”. W ramach projektu zorganizowano mobilny punkt pomocowy, odbyło się 48 spotkań grupy wsparcia, podczas których uczestniczyło od 24 do 30 osób, przeprowadzono 141 konsultacji indywidualnych, w ramach których osoby uzależnione mogły uzyskać od specjalistów terapii uzależnień pomoc w podjęciu i utrzymaniu decyzji o poddaniu się leczeniu, a dodatkowo w ciągu roku zorganizowano 4 otwarte spotkania trzeźwościowe, w których wzięły udział średnio 72 osoby.
- d) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zrealizował program „Droga do trzeźwości”, którego celem było zminimalizowanie zjawiska występowania zespołu uzależnienia od alkoholu oraz motywowanie osób już uzależnionych do podjęcia terapii, w tym do nawiązania kontaktu z poradnią leczenia uzależnień oraz ruchem trzeźwościowym AA, a także motywowanie

uczestników do utrzymania całkowitej abstynencji oraz ograniczenie negatywnych skutków zdrowotnych i psychospołecznych wynikających z picia alkoholu. Aktywne uczestnictwo w zajęciach prowadzonych przez specjalistę psychoterapii uzależnień umożliwiło beneficjentom postawienie autodiagnozy dotyczącej własnego uzależnienia. W efekcie prowadzone działania pozwoliły na podniesienie wiedzy na temat szkodliwości picia alkoholu i jego wpływu na życie człowieka oraz zwiększenie świadomości na temat specjalistycznych instytucji pomocowych przeznaczonych dla osób uzależnionych oraz zwiększenie szansy na zatrzymanie uzależnienia bądź zmiany wzorca picia. Ponadto uczestnictwo w programie pozwoliło tym osobom zwiększyć kompetencje interpersonalne, a także zwiększyć wiedzę z zakresu prawidłowego pełnienia ról rodzinnych, społecznych i zawodowych. W programie wzięło udział 6 osób.

- e) W prowadzonym przez Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej Punkcie Konsultacyjnym ds. Uzależnień znajdującym się przy ul. Karola Adamieckiego 13, specjaliści psychoterapii uzależnień udzielali bezpłatnych porad i konsultacji z zakresu problemów wynikających z nadużywania alkoholu, narkotyków oraz innych środków psychoaktywnych osobom uzależnionym, osobom zagrożonym uzależnieniem, rodzinom i opiekunom osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem. W ramach udzielanych konsultacji i porad specjaliści diagnozowali zgłaszane problemy związane z nadużywaniem alkoholu, proponowali i planowali sposoby udzielania pomocy, a także wskazywali placówki udzielające pomocy w zakresie uzależnień znajdujące się w mieście oraz poza miastem. Punkt działał w poniedziałki, wtorki i w czwartki od godz. od 16.00 do godz. 18.00. Do Punktu zgłosiło się 226 osób.
- f) W ramach dotacji podmiotowej udzielonej Chrześcijańskiemu Stowarzyszeniu Dobroczynnemu z siedzibą w Kluczach, w Centrum Integracji Społecznej w Dąbrowie Górniczej odbywały się zajęcia z psychologiem z zakresu problemów wynikających z nadużywania alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych. Z konsultacji i porad skorzystało 16 osób.
- g) Ponadto Mieszkańcy Dąbrowy Górniczej mają zapewnioną dostępność do świadczeń zdrowotnych w obszarze leczenia uzależnień w ramach funkcjonujących w Mieście:
 - Poradni terapii uzależnień prowadzonych przez Fundację Na Rzecz Edukacji, Profilaktyki i Psychoterapii „Droga” oraz „Merkury” Sp. z o.o., w ramach których udzielane są świadczenia zdrowotne w zakresie terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia. W wyżej wskazanych poradniach pomoc mogą uzyskać osoby używające substancji psychoaktywnych oraz członkowie rodzin i osoby pozostające w bliskich relacjach (współuzależnieni). Świadczenia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia udzielane są poprzez porady, wizyty lub sesje psychoterapii.
 - Oddziału Dziennego Terapii Uzależnienia od Alkoholu prowadzonego przez Fundację Na Rzecz Edukacji, Profilaktyki i Psychoterapii „Droga”, gdzie udzielane są świadczenia obejmujące diagnostykę, leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych, a także osób ryzykownie pijących, a także prowadzone są działania konsultacyjno-edukacyjne dla rodzin osób uzależnionych;

- Oddziału Psychiatrycznego prowadzonego przez Zagłębiowskie Centrum Onkologii Szpital Specjalistyczny im. Sz. Starkiewicza w Dąbrowie Górniczej, gdzie przyjmowani są pacjenci z rozpoznaniem zaburzeń zachowań spowodowanych używaniem alkoholu i innych środków psychoaktywnych, jak również psychoz alkoholowych i ostrych zespołów abstynencyjnych oraz innych zaburzeń wynikających z uzależnień.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

a) W ramach ogłoszonego przez Prezydenta Miasta konkursu na realizację zadania z obszaru wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, wyłoniono 3 organizacje pozarządowe, które w 2023 r. prowadziły 4 placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej i 1 placówkę w formie specjalistycznej oraz 3 placówki wsparcia dziennego prowadzone w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

Placówki wsparcia dziennego prowadzone były przez:

- 1) Fundację „Godne Życie”, która prowadziła 4 placówki w formie opiekuńczej:
 - „Akademia Gry i Zabawy”, ul. Prusa 3, w której objętych opieką było 36 dzieci (średnio w miesiącu w zajęciach uczestniczyło 20 dzieci),
 - „Dziecięca Fabryka Kreatywności”, ul. Królowej Jadwigi 8, w której objętych opieką było 34 dzieci (średnio w miesiącu w zajęciach uczestniczyło 20 dzieci),
 - „Akademia Wyobraźni Dziecięcej”, ul. Św. Antoniego 107, w której objętych opieką było 40 dzieci (średnio w miesiącu w zajęciach uczestniczyło 22 dzieci), oraz dwie placówki wsparcia dziennego prowadzone w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę tj:
 - „Akademia Fajnego Dzieciaka”, dz. Strzemieszyce Wielkie, w której objętych opieką było 30 dzieci (średnio w miesiącu w zajęciach uczestniczyło 16 dzieci),
- 2) Stowarzyszenie „Dar Serca”, które prowadziło 1 placówkę w formie opiekuńczej:
 - Świetlica środowiskowa „Kraina Przyjaźni” ul. K. Adamieckiego 12, w której objętych opieką było 36 dzieci (średnio w miesiącu w zajęciach uczestniczyło 23 dzieci).
- 3) Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Dzieci i Młodzieży „Małolat” prowadziło:
 - placówkę w formie specjalistycznej przy ul. Alei Zwycięstwa 77, w której objętych opieką było 21 dzieci (średnio w miesiącu w zajęciach uczestniczyło 19 dzieci),
 - placówkę wsparcia dziennego „Podwórkowe Ząbkowice”, w której objętych opieką było 26 dzieci (średnio w miesiącu w zajęciach uczestniczyło 19 dzieci).

W ramach tych zadań w placówkach wsparcia dziennego prowadzonych w formie opiekuńczej organizowano zajęcia sportowe, plastyczne, muzyczne, komputerowe oraz wycieczki. Zapewniono dzieciom: opiekę, pomoc w nauce, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień, możliwość kształtowania umiejętności interpersonalnych jak również nabycie wiedzy i umiejętności społecznych.

W placówkach w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę zgodnie z formą placówki animatorzy i pedagodzy prowadzili zajęcia w terenie. Wykorzystywali do tego place zabaw, skwerki, trawniki przy budynkach użyteczności publicznej lub w ich środku. Grupy

jeździły do kina, teatrów, muzeów oraz uczestniczyły w wydarzeniach organizowanych w mieście.

Natomiast w placówce w formie specjalistycznej prowadzono ponadto zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne. We wszystkich placówkach przekazywano informacje na temat szkodliwości uzależnienia od alkoholu, nikotyny i narkotyków oraz wskazywano możliwości ograniczenia skutków uzależnienia w rodzinie. Uczono dzieci różnych form spędzania wolnego czasu.

- b) W ramach ogłoszonego przez Prezydenta Miasta konkursu na realizację zadania z obszaru przeciwdziałania patologiom społecznym i profilaktyki uzależnień pn. „Udzielanie porad prawnych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii”, w prowadzonej przez Fundację „Godne Życie” Dąbrowskiej Poradni Prawnej „Paragraf”, 137 osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej ze względu na uzależnienia, uzyskały w 2023 roku bezpłatne porady i informacje prawne od prawników z dużym doświadczeniem z zakresu prawa rodzinnego, mieszkaniowego, cywilnego czy karnego. Zakres udzielanych porad miał na celu w szczególności minimalizację wszelkich objawów patologii i wykluczenia społecznego.
- c) W ramach ogłoszonego przez Prezydenta Miasta konkursu na realizację zadania z zakresu zdrowia publicznego pn. „Organizowanie i prowadzenie działań na rzecz wspierania zdrowego i trzeźwego stylu życia osób ze środowisk abstynenckich oraz członków ich rodzin” Dąbrowskie Stowarzyszenie Abstynentów „Klub Blok” zrealizowało program „Zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży doświadczających kryzysów życiowych”. Zajęcia realizowanie były przez psychologa oraz socjoterapeutę. Program polegał na udzieleniu emocjonalnego wsparcia i praktycznej pomocy w radzeniu sobie z problemami, pomocy w radzeniu sobie z trudnościami i kryzysami oraz zapewnieniu poczucia sprawczości dziecka w rozwiązywaniu trudnych sytuacji. Celem zajęć było nauczenie dzieci zespołowego współdziałania w sytuacji problemowej, wzrost samoświadomości w funkcjonowaniu osobistym i społecznym, tworzenie pozytywnego obrazu własnej osoby i adekwatnej samooceny, kształtowanie konstruktywnych sposobów spędzania wolnego czasu. Przeprowadzono 58 godzin zajęć dla 8 osobowej grupy.
- d) Centrum Komunikacji i Mediacji „Dialog” w trybie tzw. „małego grantu” zrealizowało projekt pn. „Mediacje rodzinne – dziecko w centrum uwagi” w związku z Międzynarodowym Dniem Mediacji i działań w ramach Tygodnia Mediacji. Celem działań było podniesienie świadomości społecznej na temat mediacji, podniesienie wiedzy dotyczącej problemu uzależnienia od alkoholu i innych substancji a w szczególności pokazanie czynników ryzyka, symptomów oraz ich skutków. Dodatkowo kluczowym było zwiększenie wiedzy beneficjentom i beneficjentkom w zakresie praw dziecka, sytuacji dziecka w konflikcie rodzinnym związanym z rozpadem rodziny oraz dynamiki konfliktów rodzinnych. W ramach projektu zorganizowano 3 prelekcje, w których uczestniczyło 49 osób, 3 warsztaty dla rodziców, gdzie udział brało 29 beneficjentów oraz po 10 godzin konsultacji indywidualnych psychologa (z konsultacji skorzystało 7 osób) i mediatorów (skorzystało 11 osób).

e) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej prowadził:
- „Miejski Telefon Zaufania” dedykowany dla osób znajdujących się w sytuacjach kryzysowych, w tym również w sytuacjach wynikających z problemów alkoholowych, narkomanii i innych uzależnień. Przeprowadzono 426 rozmów telefonicznych;

- Program profilaktyczny „Na wszystkie przemoce mam super moce” dotyczący tematu przemocy i problemu alkoholowego w rodzinie. Celem programu było zwiększenie wiedzy oraz nabycie umiejętności radzenia sobie ze stresem i napięciem a w szczególności poznanie mechanizmów przemocy, wsparcie osób dotkniętych problemem, minimalizacja skutków stosowanej przemocy, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa. Ponadto pozyskanie wiedzy gdzie można uzyskać specjalistyczną pomoc. W programie wzięło udział 207 uczniów klas III dąbrowskich szkół podstawowych.

f) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, podczas 50 posiedzeń:

- przeprowadziła 507 rozmów z osobami uzależnionymi od alkoholu oraz 222 z członkami ich rodzin;
- rozpatrzyła 192 wniosków o objęcie leczeniem odwykowym;
- skierowała do biegłych sądowych 131 zleceń w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego;
- skierowała do Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej 96 wniosków osób uzależnionych od alkoholu celem wszczęcia postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- przeprowadziła 80 oględzin punktów sprzedaży napojów alkoholowych zlokalizowanych na terenie Gminy Dąbrowa Górnicza, zakończonych sporządzeniem i odczytaniem protokołu.

Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uczestniczyli również w posiedzeniach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie dotyczących procedury „Niebieskie Karty”.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych i sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

a) W ramach działań profilaktycznych w dąbrowskich placówkach oświatowych:

- w okresie ferii zimowych i wakacji letnich zorganizowano bezpłatne półkolonie dla dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych, w ramach których - oprócz fachowej opieki sprawowanej przez nauczycieli oraz pielęgniarkę, oraz żywienia - odbywały się również zajęcia profilaktyczne. Dzieci mogły zapoznać się alternatywnymi formami spędzania wolnego czasu, miały możliwość rozwijania swoich zainteresowań. Organizowane były również wycieczki, wyjścia do kina, konkursy tematyczne i inne, atrakcyjne formy zajęć. W okresie zimowym od 16.01.2023 r. do 29.01.2023 r. w półkoloniach wzięło udział 591 dzieci. Natomiast w okresie letnim od 26.06.2023 r. do 30.08.2023 r. w półkoloniach wzięło udział 914 dzieci;

- dodatkowo w okresie letnich wakacji dzieci i młodzież z dąbrowskich szkół podstawowych i średnich oraz dzieci w wieku przedszkolnym z Dąbrowy Górniczej w ramach działań z zakresu profilaktyki uzależnień behawioralnych (w tym odejście od komputerów i telefonów) miały zapewnioną możliwość bezpłatnego korzystania z basenu „Nemo - Wodny Świat” przez 2h dziennie w godz. od 9 do 20:45.

- b) W ramach działań profilaktycznych w wybranych dąbrowskich placówkach przedszkolnych zostały zrealizowane programy „Cukierki” i „Magiczne Kryształ”, które są propozycją oddziaływań profilaktycznych skierowanych do dzieci na pierwszym etapie kształcenia. Programy opierały się na pracy z bajką pt. „Cukierki” oraz „Magiczne Kryształ”, a treść i metody przekazu uwzględniały standardy profilaktyki zintegrowanej. Działania projektu miały za zadanie uświadamiać dzieci już od najmłodszych lat jakie zagrożenia mogą napotkać w swoim życiu ale też nauczyć ich m.in. zachowania ostrożności w relacjach z obcymi, rozpoznawaniu ich intencji, a także współpracy i prawidłowych relacji w grupie. Przeprowadzono po 26 spotkań w każdym projekcie i wzięło w nich udział 483 dzieci (sześciolatków).
- c) W ramach ogłoszonego przez Prezydenta Miasta konkursu na realizację zadania z zakresu zdrowia publicznego pn. „Organizowanie i prowadzenie działań profilaktycznych i terapeutycznych dla dzieci i młodzieży używających szkodliwie oraz uzależnionych od środków odurzających, nowych substancji psychoaktywnych oraz od innych uzależnień, w tym behawioralnych, a także wobec członków ich rodzin” Fundacja na Rzecz Zdrowia Psychicznego i Aktywności Społecznej „Przystań” realizowała projekt pn. „Jestem wolny”. Celem projektu było kształtowanie pozytywnych nawyków w świetlicach podwórkowych, dostarczanie alternatywnych sposobów spędzania czasu, integracja z rodziną oraz dostarczenie praktycznej wiedzy rodzicom, w celu kształtowania właściwych postaw rodzicielskich jak i utrwalania pozytywnego wpływu na swoje dzieci. Projekt obejmował cykl terapeutyczno-rozwojowych zajęć grupowych w których uczestniczyło 50 osób (dzieci i ich rodzin) oraz „świetlice podwórkowe”, w trakcie których brało udział 30 dzieci. Zorganizowano również debatę poświęconą profilaktyce uzależnień wśród dzieci i młodzieży, w której udział wzięło 60 osób.
- d) W ramach ogłoszonego przez Prezydenta Miasta konkursu na realizację zadania z zakresu zdrowia publicznego pn. „Organizowanie i prowadzenie działań profilaktycznych dla rodzin zastępczych wraz z ich podopiecznymi oraz kandydatów na rodziny zastępcze w zakresie uzależnień od alkoholu, środków odurzających, nowych substancji psychoaktywnych oraz od innych uzależnień, w tym behawioralnych”, Stowarzyszenie „Przyjazny Dom” zrealizowało projekt pn. „Akademia profilaktyki uzależnień dla Rodzin Zastępczych 6”, którego głównym celem było podniesienie świadomości rodzin zastępczych oraz kandydatów na rodziny zastępcze oraz dzieci i młodzieży przebywających w tych rodzinach w zakresie problemów uzależnień oraz profilaktyki z nimi związanej.
- e) W trybie tzw. „małego grantu” Stowarzyszenie „Przyjazny Dom” zrealizowało projekt pn. „Indywidualne konsultacje, poradnictwo i psychoedukacja w zakresie uzależnień behawioralnych dla rodzin zastępczych wraz z ich podopiecznymi”. Celem projektu było

podniesienie kwalifikacji i umiejętności rodzin zastępczych, w zakresie problematyki uzależnień dzieci od internetu oraz telefonu. Działania programu dały możliwość uświadomienia rodzinom zastępczym, że technologie jakimi się posługujemy w życiu codziennym dają ogromne możliwości edukacyjne, komunikacyjne oraz rozrywkowe, jednakże należy pamiętać, iż mogą stać się one prostą drogą do wielu zaburzeń emocjonalnych i poznawczych poprzez ich nadmierne używanie. W projekcie jak i w szkoleniu wzięło udział 20 osób.

- f) Ogólnopolskie Stowarzyszenie "RoPSAN" Rodzice Przeciwko Sprzedaży Alkoholu Nieletnim w trybie tzw. "małych grantów" zrealizowało dwa projekty: pn. "Kontynuacja kampanii profilaktyczno-interwencyjnej na rzecz ograniczenia sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym, zwłaszcza kierowcom pm. Powstrzymać pijanego kierowcę" oraz pn. „Odpowiedzialna sprzedaż alkoholu w dąbrowskich sklepach, marketach i na stacjach paliw – kontynuacja oryginalnej autorskiej kampanii na rzecz niesprzedawania alkoholu niepełnoletniej młodzieży”. Celem projektu była diagnoza rzeczywistej skali zjawiska dostępności napojów alkoholowych dla osób nietrzeźwych, zwłaszcza kierowców oraz dostępność alkoholu dla niepełnoletniej młodzieży, a także zwiększenie świadomości sprzedawców dotyczących skutków prawnych i społecznych sprzedaży alkoholu młodzieży i osobom nietrzeźwym. Działaniami objęto ok. 70 punktów sprzedaży na terenie Dąbrowy Górniczej
- g) Stowarzyszenie KS Unia Dąbrowa Górnicza w trybie tzw. „małego grantu” zrealizowało projekt „Zakończenie lata w Strzemieszycach – NIE UZALEŻNIAMY SIĘ”, którego głównym celem była promocja zdrowego trybu życia oraz przeciwdziałanie uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży. Podczas wydarzenia przeprowadzono wykład, który poprowadził psycholog sportowy w tematyce przeciwdziałania uzależnieniom wśród dzieci oraz pokazano uczestnikom alternatywne formy spędzania czasu poprzez przeprowadzenie gier i zabaw ruchowych. W spotkaniu wzięło udział ponad 400 osób.
- h) Szkoła Podstawowa nr 18 im. Władysława Broniewskiego zrealizowała rekomendowany program profilaktyczno-wychowawczy „Epsilon”, którego celem było rozwijanie umiejętności osobistych i społecznych dzieci oraz poprawę ich psychospołecznego funkcjonowania. Wczesne działania skierowane do dzieci i młodzieży szkolnej może przynieść pożądany efekt w zakresie profilaktyki zachowań problemowych, w tym uzależnień, przemocy, zaburzeń zachowania. Program zakładał aktywną pracę warsztatową z małą grupą, jaką jest klasa szkolna oraz współpracę z nauczycielami jak i rodzicami uczniów biorących udział, gdzie angażowanie w trakcie realizacji programu rodziców i wychowawców pozwalało na wzmacnianie ich roli jako osób znaczących dla dziecka. Program składał się z cyklu dwuetapowych warsztatów dla klas 1-3 oraz spotkań szkoleniowych online dla nauczycieli jak i spotkań online dla rodziców. Programem objęto 187 uczniów oraz 380 rodziców, gdzie skorzystało 63 rodziców.
- i) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej zrealizował:
 - program profilaktyczno – edukacyjny dla rodzin pn. „Szkoła rodzica”. Celem programu było zwiększenie umiejętności i kompetencji wychowawczych rodziców, w szczególności poprzez: reintegrację społeczną, kształtowanie właściwych postaw rodzicielskich, wskazywanie właściwych metod wychowawczych, uświadamianie roli zabawy w życiu dziecka i rodziny,

ukazywanie zagrożeń współczesnego świata, proponowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego oraz kształtowanie konstruktywnych sposobów radzenia sobie z emocjami, a także propagowanie idei wspierania trzeźwości w rodzinie poprzez promowanie zdrowego stylu życia oraz przekazywanie wiedzy z zakresu profilaktyki uzależnień. Grupę docelową stanowiło 51 osób – mieszkańców Dąbrowy Górniczej;

- projekt pt. „Szkolenie wyjazdowe dla rodzin zastępczych z zakresu problematyki uzależnień z elementami wypalenia zawodowego”, którego głównym celem było wsparcie i podniesienie kwalifikacji rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych w zakresie problematyki uzależnień behawioralnych wśród wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej. Ponadto projekt obejmował elementy radzenia sobie z emocjami w sytuacjach kryzysowych przez opiekunów jak i minimalizowanie ryzyka zjawiska wypalenia zawodowego. W szkoleniu wzięło udział 13 dorosłych uczestników oraz 43 dzieci.

4. *Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów uzależnień.*

a) W ramach ogłoszonego przez Prezydenta Miasta konkursu na realizację zadania z zakresu zdrowia publicznego pn. „Organizowanie i prowadzenie działań na rzecz wspierania zdrowego i trzeźwego stylu życia osób ze środowisk abstynenckich oraz członków ich rodzin” Dąbrowskie Stowarzyszenie Abstynentów „Klub Blok” otrzymało wsparcie na rzecz realizacji swoich zadań statutowych, których głównym celem jest propagowanie idei trzeźwości wśród społeczności lokalnej oraz pomoc osobom uzależnionym po przebytej terapii lub leczeniu odwykowym, a także pomoc w utrzymaniu i utrwalaniu trzeźwości bez obawy powrotu do nałogu. W ramach realizacji zadania odbywały się spotkania w ramach grup wsparcia: AA (anonimowi alkoholicy), AI - Anon, (osoby współuzależnione) AI – Ateen (dzieci z rodzin z problemem alkoholowych). Odbyło się także 12 spotkań rodzinnych, podczas których osoby obchodzące rocznice trzeźwości dawały świadectwo radzenia sobie z problemem alkoholowym. W pomieszczeniach klubowych dla uczestników programu organizowano imprezy sportowe promujące zdrowy tryb życia. Uczestnicy zadania brali też udział w zlotach i obozach, rajdach dla abstynentów i członków ich rodzin.

b) W ramach ogłoszonego przez Prezydenta Miasta konkursu na realizację zadania z zakresu zdrowia publicznego pn. „Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym wśród dzieci i młodzieży” Fundacja na Rzecz Zdrowia Psychicznego i Aktywności Społecznej „Przystań” realizowała projekt pn. „Zaloguj się w życie”. Celem projektu było podniesienie świadomości nauczycieli, pedagogów, rodziców oraz dzieci w zakresie występowania wśród dzieci i młodzieży problemów wynikających z uzależnień behawioralnych. W ramach zadania zrealizowano 24 godziny superwizji w których uczestniczyło 40 osób oraz zorganizowano konferencję nt. zachowań dzieci mających problem z uzależnieniem, w której uczestniczyło 30 osób. Dodatkowo zostały sporządzone filmy na temat poruszanego problemu, które zostały umieszczone na stronie internetowej fundacji.

- c) W ramach ogłoszonego przez Prezydenta Miasta konkursu na realizację zadania z zakresu zdrowia publicznego pn. „Organizowanie i prowadzenie działań na rzecz wspierania i motywowania do podjęcia leczenia dorosłych osób uzależnionych od alkoholu, środków odurzających, nowych substancji psychoaktywnych oraz od innych uzależnień, w tym behawioralnych, a także wsparcia członków ich rodzin” Stowarzyszenie Teen Challenge Chrześcijańska Misja Społeczna organizowało raz na kwartał otwarte spotkanie trzeźwościowe „Dni Nowej Szansy w Dąbrowie Górniczej”. W spotkaniach brały udział średnio 72 osoby.
- d) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach podnoszenia kwalifikacji osób realizujących zadania obejmujących profilaktykę uzależnień zrealizował:
- projekt „Superwizja dla asystentów rodziny”, który zakładał edukację w obszarze tematyki metodycznej pracy asystenta rodziny, udoskonalenie warsztatu pracy, poprzez poszerzanie wiedzy i umiejętności, omówienie problemów w realizacji zadań, przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu. Grupę docelową stanowiło 6 asystentów;
 - projekt „Superwizja dla koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej”, który zakładał edukację w obszarach tematyki metodycznej pracy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, udoskonalenie warsztatu pracy, poprzez poszerzanie wiedzy i umiejętności, omówienie problemów w realizacji zadań i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu. Grupę docelową stanowiło 8 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej;
 - projekt socjalny „Poradzę sobie”, którego celem było wzmocnienie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Grupę docelową stanowiło 50 pracowników socjalnych, w tym pracownicy podejmujący bezpośrednie działania względem osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz stosujących przemoc.
 - projekt „Znam Temat”, którego celem było poszerzenie wiedzy oraz doskonalenie umiejętności jak i nabycie aktualnej wiedzy z zakresu uzależnień, diagnozy oraz uzależnień behawioralnych i mieszanych poprzez poznanie nowych rozwiązań, metod, pozytywnych wzorców pracy z klientem, jak i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu. W programie wzięło udział 13 pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej.

5. Reintegracja społeczna i zawodowa oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób uzależnionych i ich rodzin.

- a) W ramach udzielonej przez Prezydenta Miasta dotacji podmiotowej, Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne z siedzibą w Kluczach prowadziło Centrum Integracji Społecznej w Dąbrowie Górniczej. Grupę docelową stanowiły osoby z Dąbrowy Górniczej zagrożone wykluczeniem społecznym z powodu długotrwałego bezrobocia lub bezdomności, borykające się między innymi z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych. Celem działań podejmowanych w Centrum była pomoc tym osobom w wejściu na otwarty rynek pracy. W ramach prowadzonych działań odbywały się także zajęcia prowadzone przez psychologa. Z porad i konsultacji z zakresu problemów wynikających z nadużywania alkoholu

oraz uzależnienia od narkotyków i innych środków psychoaktywnych w 2023 roku skorzystało 16 osób.

- b) W trybie tzw. "małego grantu" Stowarzyszenie Teen Challenge Chrześcijańska Misja Społeczna zrealizowało zadanie pn. „Przystanek Nadziei” oraz stworzono grupę wsparcia „Klub Nadziei” dla osób uzależnionych, współuzależnionych, osób doświadczających w swoim życiu sytuacji kryzysowych oraz bezdomnych, gdzie przeprowadzano indywidualne konsultacje i spotkania. Osoby, które skorzystały z programu uzyskały pomoc w obszarze rozpoznania problemu uzależnienia i współuzależnienia oraz jakie działania można podjąć w przypadku stwierdzenia uzależnienia. Dodatkowo kluczowe było wzbudzanie motywacji wewnętrznej i zewnętrznej do podejmowania decyzji i działań w kierunku zmiany stylu życia i sposobu funkcjonowania. W każdym spotkaniu grupy wsparcia uczestniczyło ok. 17 osób mieszkańców osiedla przy ul. Łącznej oraz noclegowni.
- c) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w ramach reintegracji społecznej i zawodowej zrealizował:
- Program „Kurs na wolontariat” którego głównym celem było ograniczenie zjawiska marginalizacji społecznej osób dotkniętych problemem uzależnienia poprzez popularyzację idei wolontariatu wśród rodzin i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W programie wzięło udział 25 osób.
 - Program „Stawiam na rozwój”, którego celem było ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego poprzez prowadzenie wszechstronnych działań zmierzających do reintegracji zawodowej i społecznej, udzielenie wsparcia w pokonywaniu barier w codziennym funkcjonowaniu, zmniejszenie zagrożenia występowania różnych patologii społecznych. Program obejmował cykl zajęć z zakresu poradnictwa zawodowego, edukacyjno – terapeutycznego. W programie wzięło udział 7 osób.
 - Grupa wsparcia dla kobiet doświadczających kryzysów życiowych, którego celem było zwiększenie kompetencji społecznych, podniesienie samooceny, zmniejszenie poczucia osamotnienia, uzyskanie poczucia wsparcia społecznego i emocjonalnego ze strony osób znajdujących się w podobnej sytuacji, wzrost poczucia własnej skuteczności w radzeniu sobie z trudnościami oraz świadomości zasobów osobistych. W programie wzięło udział 7 kobiet.
 - Program „Gotowi na zmiany”, którego celem było ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego poprzez prowadzenie wszechstronnych działań zmierzających do aktywizacji społeczno-zawodowej oraz rozwoju osobistego osób bezdomnych dotkniętych problemem uzależnienia. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej w 2023 roku nawiązał współpracę ze Stowarzyszeniem Teen Challenge Chrześcijańska Misja Społeczna dzięki czemu założenia programu zostały realizowane w ramach współpracy partnerskiej. W programie wzięło udział 8 osób.
 - Program „Łączna łączy – Akademia Mieszkańca”, którego celem było ograniczenie zjawiska marginalizacji społecznej, rozwijanie więzi w społeczności lokalnej oraz aktywizacja osób i ich rodzin zagrożonych problemem uzależnienia. W programie wzięło udział 7 osób.

W efekcie realizacji Programu mieszkańcom Dąbrowy Górniczej borykającym się z problemami wynikającymi z uzależnień, a także członkom ich rodzin, zapewniono pomoc terapeutyczną i rehabilitacyjną. W wyniku podjętych działań nastąpiło też podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Dąbrowy Górniczej w zakresie szkodliwości używania środków psychoaktywnych, w tym alkoholu, środków odurzających, nowych substancji psychoaktywnych, a także wynikających z innych uzależnień, w tym w szczególności behawioralnych.

Prezydent Miasta

Marcin Bazylak

Prezydent Miasta